

Laidiens: **11.11.2005., Nr. 181**

Ministru kabineta noteikumi Nr.833

Rīgā 2005.gada 1.novembrī (prot. Nr.63 7.§)

Noteikumi par gaistošo organisko savienojumu emisijas ierobežošanu no noteiktiem produktiem

Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 12.punktu un Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likuma 12.panta trešo daļu un 16.pantu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā ierobežojama gaistošo organisko savienojumu emisija no krāsām, lakām un transportlīdzekļu galīgās apdares materiāliem (turpmāk — produkts);

1.2. prasības produktu marķējumam;

1.3.īpašas vides prasības darbībām ar produktiem, kuru sastāvā ir paaugstināts gaistošo organisko savienojumu saturs.

2. Noteikumos ir lietoti šādi termini:

2.1.gaistošs organisks savienojums — organisks savienojums, kura viršanas sākuma temperatūra ir 250 °C vai zemāka, ja standartspiediens ir 101,3kPa;

2.2.gaistošo organisko savienojumu saturs — gaistošo organisko savienojumu masa (izteikta gramos uz litru (g/l)) lietošanai gatava produkta sastāvā, izņemot gaistošo organisko savienojumu satura daļu, kas, žūšanas laikā ķīmiski reaģējot, veido pārklājuma daļu.

3.Noteikumi attiecas uz šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem produktiem, kas tiek ražoti vai piedāvāti tirgū, izņemot:

3.1. produktus, ko izmanto iekārtās, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem, iekļautas Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras sarakstā. Minētais saraksts publiski pieejams Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras mājas lapā internetā;

3.2.produktus, kurus piedāvā tirgū atbilstoši šo noteikumu 7. un 8.punktam.

II. Kārtība, kādā ierobežo gaistošo organisko savienojumu saturu produktos, un prasības produktu marķējumam

4.Šo noteikumu 2.pielikumā minētos produktus piedāvā tirgū, ja gaistošo organisko savienojumu saturs produktos nepārsniedz minētajā pielikumā noteiktās gaistošo organisko savienojumu satura robežvērtības un tie ir marķēti atbilstoši šiem noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kas reglamentē prasības ķīmisko vielu un ķīmisko produktu marķējumam.

5. Produkta marķējumā uz etiķetes vai iepakojuma papildus vispārējām prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu marķēšanu, norāda šādu informāciju:

5.1.produkta apakšgrupa un attiecīgās gaistošo organisko savienojumu satura robežvērtības (g/l) saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu;

5.2.gaistošo organisko savienojumu saturs (g/l) lietošanai gatavā produktā.

6.Šo noteikumu 2.pielikumā noteiktās gaistošo organisko savienojumu satura maksimālās robežvērtības attiecas uz lietošanai gataviem produktiem, arī uz lietošanai gataviem produktiem, kuri iegūti, šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem produktiem pievienojot organisko šķīdinātāju vai citus organisko šķīdinātāju saturošus komponentus.

III. Kārtība, kādā pieprasa un izsniedz licences tādu produktu iegādei vai tirdzniecībai, kuru sastāvā ir paaugstināts organisko šķīdinātāju saturs

7. Tirgotājs ir tiesīgs piedāvāt tirgū produktus, kuru sastāvā esošo gaistošo organisko savienojumu saturs pārsniedz šo noteikumu 2.pielikumā noteiktās robežvērtības, ja tas ir saņēmis licenci tādu produktu tirdzniecībai, kuru sastāvā ir paaugstināts organisko šķīdinātāju saturs (turpmāk — licence).

8. Fiziskā vai juridiskā persona (turpmāk — pircējs) ir tiesīga iegādāties tirgū produktus, kuru sastāvā esošo gaistošo organisko savienojumu saturs pārsniedz šo noteikumu 2.pielikumā noteiktās robežvērtības, ja tā ir saņēmusi licenci. Licenci izsniedz, ja attiecīgie produkti nepieciešami, lai restaurētu, atjaunotu vai uzturētu kultūras pieminekļus (piemēram, ēkas, pilsētu un citu apdzīvoto vietu vēsturiskos centrus, kā arī to atsevišķas daļas un fragmentus) saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kultūras pieminekļu aizsardzību.

9.Tirgotājs, kas piedāvā tirgū produktus, kuru sastāvā esošo gaistošo organisko savienojumu saturs pārsniedz šo noteikumu 2.pielikumā noteiktās robežvērtības, uzskaita minēto produktu pircējus. Uzskaites dokumentos norāda pārdoto produktu nosaukumu un daudzumu, kā arī:

9.1. fiziskajām personām — pircēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, adresi un licences numuru;

9.2. juridiskajām personām — firmu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un licences numuru.

10. Šo noteikumu 9.punktā minētos uzskaites dokumentus tirgotājs glabā piecus gadus un uzrāda pēc šo noteikumu 21.punktā minētās kontroles institūcijas pieprasījuma.

11. Licenci izsniedz Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde.

12. Lai saņemtu licenci, tirgotājs vai pircējs iesniedz Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē iesniegumu (3.pielikums). Ja licence nepieciešama produktu iegādei, lai restaurētu, atjaunotu vai uzturētu kultūras pieminekli, iesniegumam pievieno Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izsniegtu apliecinājumu par attiecīgā objekta atbilstību kultūras pieminekļa statusam.

13. Lai saņemtu šo noteikumu 12.punktā minēto apliecinājumu, pircējs iesniedz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā iesniegumu (4.pielikums). Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 20 dienu laikā pēc minētā iesnieguma saņemšanas izsniedz apliecinājumu vai paziņo iesniedzējam par atteikumu izsniegt apliecinājumu.

14. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde 30 dienu laikā pēc šo noteikumu 12.punktā minētā iesnieguma saņemšanas izsniedz licenci (5.pielikums) vai pamatotu atteikumu izsniegt licenci.

15. Valsts vides dienests kārtē izsniegto licenču reģistru. Minētais reģistrs ir publiski pieejams Valsts vides dienesta mājas lapā internetā.

16. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde neizsniedz licenci šādos gadījumos:

16.1. iesniegumā nav norādīta visa nepieciešamā informācija vai sniegtas nepatiesas ziņas;

16.2. pircējs nav iesniedzis šo noteikumu 12.punktā minēto apliecinājumu.

17.Ja kontroles institūcija konstatē, ka licences saņēmējs pārkāpj licences nosacījumus vai neievēro šo noteikumu 9. vai 19.punktā noteiktās prasības, licence tiek anulēta šādā kārtībā:

17.1.kontroles institūcija sastāda aktu par konstatēto pārkāpumu. Valsts sanitārā inspekcija pārkāpuma akta kopiju nosūta licences izsniedzējam — Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei;

17.2. ja pārkāpums konstatēts atkārtoti, Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde pieņem lēmumu par licences anulēšanu un izdara attiecīgu ierakstu licenču reģistrā;

17.3. neizlietotos produktus triju mēnešu laikā pēc licences anulēšanas nodod personai, kurai ir atbilstoša licence, vai apsaimnieko atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas reglamentē bīstamo atkritumu apsaimniekošanu.

18. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes lēmumu var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

19. Licences saņēmējs:

19.1.katru gadu līdz 1.februārim iesniedz Vides valsts dienesta reģionālajā vides pārvaldē pārskatu par iepriekšējā gadā iegādāto vai realizēto produktu daudzumu (6.pielikums);

19.2. ir atbildīgs par licences nosacījumu ievērošanu un nav tiesīgs nodot licenci citām personām vai nodot produktus personām, kurām nav atbilstošas licences.

IV. Prasības produktu ražotājam

20. Produktu ražotājs nodrošina gaistošo organisko savienojumu satura noteikšanu produktā:

20.1.reizi četros mēnešos veic produkta analīzi katrā apakšgrupā, izmantojot šo noteikumu 7.pielikumā minētās analīzes metodes;

20.2. apkopo analīžu rezultātus uzskaites žurnālā (8.pielikums) (norāda analīzes veikšanas datumu, metodi, produktu un tā apakšgrupu).

V. Kontroles institūcijas

21. Šo noteikumu prasību ievērošanu atbilstoši kompetencei kontrolē:

21.1. Valsts sanitārā inspekcija — produktu tirdzniecību;

21.2. Valsts vides dienests — produktu ražošanu un profesionālo lietošanu.

22. Par šo noteikumu prasību neievērošanu personas tiek sauktas pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu.

23.Valsts sanitārā inspekcija kontrolē produktu atbilstību šo noteikumu prasībām un pārbauda to personu darbību, kuras saistītas ar produktu tirdzniecību. Katru gadu līdz 1.februārim Valsts sanitārā inspekcija Valsts vides dienestā iesniedz apkopotu informāciju par produktu tirdzniecības kontroles rezultātiem iepriekšējā kalendāra gadā.

24.Valsts vides dienests sagatavo informatīvu ziņojumu, kurā ietver šādu informāciju:

24.1.ziņas par kontroles institūciju veiktajām pārbaudēm un to rezultātiem saskaņā ar šo noteikumu 21. un 23.punktu;

24.2. ziņas par izsniegtajām licencēm saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu;

24.3. ziņas par iepriekšējā gadā iegādāto vai realizēto produktu daudzumu atbilstoši licences saņēmēju iesniegtajiem pārskatiem.

25. Valsts vides dienests iesniedz informatīvo ziņojumu Vides ministrijā šādos termiņos:

25.1. līdz 2008.gada 1.maijam — par laikposmu no 2007.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim;

25.2. līdz 2011.gada 1.maijam — par laikposmu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim;

25.3. sākot ar 2011.gada 1.janvāri, — ik pēc pieciem gadiem — līdz nākamā gada 1.maijam.

26.Valsts vides dienests pēc saskaņošanas ar Vides ministriju ievieto informatīvo ziņojumu savā mājas lapā internetā.

VI. Noslēguma jautājumi

27. Produktus, kas ražoti pirms šo noteikumu 2.pielikumā minētajiem datumiem un kuros gaistošo organisko savienojumu saturs pārsniedz minētajā pielikumā noteiktās organisko savienojumu satura robežvērtības, atļauts piedāvāt tirgū ne ilgāk kā 12 mēnešus pēc dienas, ar kuru ierobežojums stājas spēkā.

28. Šo noteikumu 2.pielikumā minēto produktu ražotājs vai tirgotājs:

28.1. veic attiecīgo produktu inventarizāciju šādos termiņos:

28.1.1.šo noteikumu 2.pielikuma 1.punktā minēto produktu inventarizāciju par šo noteikumu 2.pielikumā noteikto pirmo periodu — līdz 2006.gada 31.decembrim;

28.1.2. šo noteikumu 2.pielikuma 1.punktā minēto produktu inventarizāciju par šo noteikumu 2.pielikumā noteikto otro periodu — līdz 2009.gada 31.decembrim;

28.1.3.šo noteikumu 2.pielikuma 2.punktā minēto produktu inventarizāciju — līdz 2006.gada 31.decembrim;

28.2.30 dienu laikā pēc attiecīgā šo noteikumu 28.1.apakšpunktā noteiktā termiņa iesniedz attiecīgajā Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē rakstisku paziņojumu par inventarizācijā uzskaitīto produktu daudzumu.

29. Noteikumu 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 17., 19., 20., 21., 22., 23. un 24.punkts stājas spēkā ar 2007.gada 1.janvāri.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Padomes un Parlamenta 2004.gada 21.aprīļa Direktīvas 2004/42/EK, ar ko ierobežo gaistošo organisko savienojumu emisijas, kuras rada organisko šķīdinātāju izmantošana noteiktās krāsās, lakās un transportlīdzekļu galīgās apdares materiālos, un ar ko groza Direktīvu 1999/13/EK.

Ministru prezidenta vietā — tieslietu ministre *S.Āboltiņa*

Vides ministra vietā — reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs *M.Kučinskis*

Produkti un to apakšgrupas, uz kurām attiecas noteikumi

1. Noteikumi attiecas uz krāsām un lakām (izņemot aerosolus) — ķīmiskiem produktiem, kurus izmanto, lai veidotu pārklājumu (preparāts, kas satur organiskos šķīdinātājus un kuru izmanto dekoratīvas, aizsargājošas vai citādas plēvītes iegūšanai) ēkām, to apdarei un elementiem, kā arī ar tiem saistītajām konstrukcijām. Krāsu un laku grupas pārklājumus iedala šādās apakšgrupās:

1.1. matētie pārklājumi iekšējām sienām un griestiem — pārklājumi, ko paredzēts lietot iekšējām sienām un griestiem un kuru spīduma pakāpe ir $\leq 25@60^\circ$ (25 — pārklājuma biezums μm , 60° — pārklājuma spīdums);

1.2. spīdīgie pārklājumi iekšējām sienām un griestiem — pārklājumi, ko paredzēts lietot iekšējām sienām un griestiem un kuru spīduma pakāpe ir $>25@60^\circ$ (25 — pārklājuma biezums μm , 60° — pārklājuma spīdums);

1.3. pārklājumi neorganiska pamata ārējām sienām — pārklājumi, ko paredzēts lietot mūra, ķieģeļu vai būvgīpša ārsienām;

1.4. iekšējās vai ārējās apdares un apšuvuma krāsas koksnei, metālam vai plastmasai — pārklājumi priekšpēdējai pārklājumu kārtai un starpkājumi, ko paredzēts lietot apdarei un apšuvumam un kuri veido necaurspīdīgu plēvīti (vienlaidu slānis, ko iegūst, pamatam uzklājot vienu vai vairākas kārtas);

1.5. iekšējās un ārējās apdares lakas un beices — pārklājumi, ko paredzēts lietot koksnes, metāla un plastmasas dekoratīvajai apdarei un aizsardzībai un kuri veido caurspīdīgu vai daļēji caurspīdīgu plēvīti, kā arī necaurspīdīgās beices— pārklājumi koksnes dekoratīvajai apdarei un aizsardzībai pret mitrumu, kuri veido necaurspīdīgu plēvīti (saskaņā ar standartu LVS EN 927-1:2000 “Krāsas un lakas. Pārklājumu materiālu termini un definīcijas. 1.daļa: Vispārīgie termini”) vidēji stabilā koncentrācijā;

1.6. smalkbeices — beices, kuru vidējais biezums (saskaņā ar standartu LVS EN 927-1:2000 “Krāsas un lakas. Pārklājumu materiālu termini un definīcijas. 1.daļa: Vispārīgie termini”) ir mazāks nekā $5\mu\text{m}$ (pārbaudē izmanto standartā LVS ISO 2808:2000 “Krāsas un lakas. Pārklājuma biezuma noteikšana” minēto 5A metodi);

1.7. gruntējumi — pārklājumi ar hermetizējošām vai bloķējošām īpašībām, kas paredzēti koksnei, sienām vai griestiem;

1.8. saistošie gruntējumi — pārklājumi, kas paredzēti nesaistīto pamata daļiņu saistišanai vai hidroforu īpašību piešķiršanai, kā arī koksnes aizsardzībai pret zilēšanu;

1.9. vienkomenta speciālie pārklājumi — pārklājumi, kuru pamatā ir plēvīti veidojošs materiāls un kas paredzēti īpašas kvalitātes nodrošināšanai, piemēram, mākslīgo materiālu gruntējumam un sedzējkrāsai, dzelzs pamata gruntējuma kārtai, reaktīvu metālu (piemēram, cinka, alumīnija) gruntējuma kārtai, pretkorozijas apdarei, koka un cementa grīdu pārklāšanai, aizsardzībai pret grafiti, liesmas slāpēšanai, higiēnas prasību nodrošināšanai pārtikas ražošanā vai veselības aprūpē;